

בית מדרש עליון לתורה יד אהרן
מיסוד המוסד התורני על שם אהרן ורחל חיות ירושלים ע.ר. 580020246

High Academy of Torah "YAD AHARON" Founded by the Aharon & Rachel Chajuss Torah Foundaion, Jerusalem.

בס"ד

יום ד', כ"ה בטבת

מכתב ממרן ראש ישיבת 'יד אהרן'
הגאון רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א

הוקם ע"י

מרן הגאון

רבי בצלאל זולטי זצ"ל
רבה של ירושלים

Established by
Hagaon

Bezael Zolty זצ"ל
Chief Rabbi of
Jerusalem

ישיבה גבוהה
Yeshiva

כולל אברכים
Kollel

ספריה תורנית
Torah Library

ראשית כל, יש לדעת שיש הבדל גדול בין אדם שהוא בגדר 'תלמיד חכם' לבין מי שהוא 'חכם' בחכמת העולם. מפורש בתורה צורת לימוד התורה באופן של "וידעת היום - והשבות אל לבבך", התורה אינה רק ידיעות של דברי חכמה, אלא היא תורת חיים שנוגעת למעשה. אמרו בירושלמי (ברכות ב א) 'הלומד שלא ע"מ לעשות נוח לו אילו נהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לעולם', ומי שלומד שלא על מנת לעשות והתורה שלומד לא מחייבת אותו לנהוג למעשה על פי ידיעותיו אינו מוגדר כתלמיד חכם. אמנם, 'חכם' בחכמת העולם אינו מחויב לחכמה שיודע בשכלו, וכמו שידוע שהרמב"ם החשיב את אריסטו כחכם גדול מאד, ולמרות זאת ידוע מה שאמר אריסטו על עצמו שהדברים שיודע בשכלו וכל חכמתו הגדולה, אינם נוגעים אליו באופן אישי ואין בחכמתו בכדי להשפיע על צורת חייו. הוא אמנם ידע בצורה פילוסופית כיצד אמור להיראות אדם ישר ובעל מידות טובות, אבל בהנהגתו המעשית נטה והלך אחר תאוותיו. וכן הוא אצל כל חכם באשר הוא, אף אם יהיה משכיל גדול, חכמתו אינה מחייבת אותו לנהוג על פי השגותיו.

לדעתי, ההערכה של הציבור כלפי אנשים שאינם תלמידי חכמים אבל יש להם מעמד גבוה הם בפרופורציות לא נכונות. אפשר לומר עליו שהיה חכם בחכמת העולם, אבל את מה שאמרו חז"ל 'אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום... שוודאי עשה תשובה' - א"א לומר על אדם רגיל 'חכם' ככל שיהיה, ואינו מן הנמנע שהוא עלול להיכשל. יש כאלו שמרגישים משבר גדול בעקבות מה שאירע, והמשבר נובע מתוך ההערכה השגויה לדמות של אדם שאינו תלמיד חכם שבגלל חכמתו החשיבו אותו להוגה דעות וכמורה דרך בחינוך ובהנהגה, וקשה לאנשים לקבל את המציאות שאדם שלפי דעתם נחשב בעל-מעלה נכשל. אבל בעינינו אין כל קושיה שהרי כתב הרמב"ם (סוף הל' איס"ב) 'אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש אלא מן העריות', ועל אחת כמה וכמה בדורינו שיש השפעה כללית של העולם החיצוני לתוך המחנה ע"י הטכנולוגיה וכיו"ב, ומושגי חוסר הצניעות חודרים בהרבה דרכים למחנינו, הדבר פרוץ לצערנו עד מאד ויש כשלונות שראוי לטפל בהם ולחנך לקדושה וליראת שמים אמיתית לפי דרכי התורה.

באופן כללי צריכים לדעת שלכל אדם יש יצר הרע ויתכן שיכשל בדברים מסויימים כאשר יצרו תוקפו, ואלו הם עבירות המגיעות מן היצר הרע הטבעי, שכדי להישמר מהם צריך לחזק את ההכרה בבוא עולם, בשכר ועונש וביראת שמים. אלא שכאשר חוזרים וקורים דברים חמורים אצל אדם במשך כמה פעמים ובכל מיני סיטואציות, הרי שזהו סימן כי לא מדובר על יצר הרע רגיל אלא זו מחלה ומחלה מצריכה טיפול. ובמקרים חמורים יותר הדבר יכול להגיע למעשים הנעשים באונס, ובמציאות זו אין ערך לנזק הנגרם בעומק הנפש ומזיק פעמים רבות בנזק בלתי הפיך לכל החיים. זהו חולי המגיע משחיתות הנפש עד שעל המזיק יש לעיתים דין של קרוב לרודף. אך לא באנו לקבוע עובדות בדבר אמינות הסיפורים בנושא הנוכחי בצורה ודאית.

עלינו לדעת שאיננו פועלים בצורה רגשית ולא עושים דברים שלא כדין, אלא הכל צריך להיעשות ע"פ דעת תורה, ולסייע ככל האפשר למי שנפגע בכל דרך של טיפול וכיו"ב.

החיסרון הגדול הוא כאשר אנשים מדברים ללא מחשבה וללא הבנה ואח"כ באים וטוענים כאילו אצלנו ממעיטים בחומרת המעשה. כבר קרו מקרים שדברים שנאמרו הגיעו לתקשורת ופירשו אותם בצורה מעוותת. ואין זה פלא שהרי מטרתם העיקרית בכל הפרסומים היא לומר שהנושאים הללו אינם חמורים בעינינו, ואין צריך להסביר שאצלנו החומרה והרגישות גבוהים בהרבה מכל חברה אחרת, אלא שאנו מחנכים לקדושה בצורה נקיה ולא מדברים על כל נושא רגיש ברבים ולא מפרסמים עושי רשעה בראש חוצות במסוה של צדקנות. כידוע כל העיסוק בנושא כזה שלא בזהירות רק מגביר את הבעיות והכשלונות בכפל כפליים, וצריך לטפל ולחנך בצורה נכונה על פי תורה, בנקיות ובצניעות. רק כך גדלים ילדים שמידת הצניעות טבועה בהם ועל כך דיברנו בפני הורים ומחנכים.

יהושע אייכנשטיין